

Kritik mot Försäkringskassan för att ha brustit i sin kommunikationsskyldighet genom att skicka handlingar till annan adress än den försäkrades folkbokföringsadress

I en anmälan till JO uppgav AA bl.a. att Försäkringskassan hade skickat ett beslut att inte längre betala underhållsstöd till hennes dotter till en adress som varken hon eller hennes dotter var folkbokförda eller bodde på.

Försäkringskassans handlingar infordrades och granskades. Ärendet remitterades därefter till Försäkringskassan som yttrade sig. AA kommenterade myndighetens yttrande.

I sitt beslut den 3 maj 2011 anförde *chefsJO Nordenfelt* i bedömningsdelen bl.a. följande.

— — —

Enligt 17 § förvaltningslagen (1986:223) får ett ärende inte avgöras utan att den som är sökande, klagande eller annan part har underrättats om en uppgift som har tillförts ärendet genom någon annan än henne själv, och hon har fått tillfälle att yttra sig över den, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild. Myndigheten får dock avgöra ärendet utan att så har skett bl.a. om avgörandet inte går parten emot, om uppgiften saknar betydelse eller om åtgärderna av någon annan anledning är uppenbart obehövliga.

Syftet med bestämmelsen är att en part ska få kännedom om uppgifter som lämnats av andra och ges tillfälle att komma med egna synpunkter och bemöta eventuella felaktiga faktauppgifter.

I ordet ”underrättas” i första meningen ligger i princip ett krav att underrättelsen ska ha nått mottagaren. Men det krävs inte alltid full bevisning om detta (se prop. 1971:30 s. 469, 703 och 688, jfr prop. 1970:13 s. 60). Departementschefen framhöll vid 1971 års reform att myndigheten i förhållandevis stor utsträckning måste vara berättigad att utgå från att parten nåtts av försändelser som tillställts honom eller henne i vanligt brev. Det ankommer följaktligen på myndigheten att bedöma om någon särskild undersökning ska göras för att den med säkerhet ska

kunna konstatera att parten nåtts av försändelsen (Hellners, T., Malmqvist, B., Förvaltningslagen med kommentarer, 3:e upplagan, 2010, s. 206).

Av utredningen framgår bl.a. följande. AA har varit folkbokförd på sin nuvarande adress sedan den 9 februari 2009. Innan dess, under perioden den 23 oktober 2008–8 februari 2009, var hon folkbokförd på en annan adress. Försäkringskassan skickade en kommuniceringsskrivelse, daterad den 8 januari 2010, till AA. I skrivelsen informerades hon om att Försäkringskassan övervägde att inte betala underhållsstöd till henne från februari 2010 och att hon hade möjlighet att lämna synpunkter. Den 25 januari 2010 beslutade Försäkringskassan att inte betala ut underhållsstöd i enlighet med övervägandet. Skrivelsen och beslutet skickades till bostadsadressen där AA varit folkbokförd elva månader tidigare.

Försäkringskassans övervägande om återbetalning av utbetalt underhållsstöd, daterad den 26 januari 2010, skickades däremot till den adress där AA då var folkbokförd. Kommuniceringsskrivelsen och beslutet, daterade i januari 2010, kom i retur till Försäkringskassan.

När en myndighet skickar handlingar till enskilda bör i första hand folkbokföringsadressen användas. I vissa fall kan det vara lämpligare att skicka underrättelser till en annan adress, t.ex. om den enskilde uppgett en sådan eller om det av andra omständigheter framgår tydligt att den enskilde har en annan adress. En myndighet bör dock vara återhållsam med att använda sig av en annan adress än folkbokföringsadressen eller en adress som den enskilde själv har hänvisat till.

Försäkringskassan har, genom att inte skicka skrivelsen daterad den 8 januari 2010 till AA:s bostadsadress enligt folkbokföringen, inte lyckats underrätta henne om uppgifter som tillförts ärendet av annan än henne själv. Dessa uppgifter kan inte anses ha saknat betydelse eller anses ha varit obehövligen för beslutet den 25 januari 2010 om underhållsstöd. Försäkringskassan har därmed inte uppfyllt kommunikationsskyldigheten och förtjänar kritik